

F. F.s vegna kundi stemma fyrri Th. Petersens resolusjón og meira til. Dani snakkaði um fornuft. Tað batti ikki at tosa fornuft við fólk við »fiskum ídeum«. Tað skuldi sláast við væl metlumi slogum, so steinurin (grønlandsstongilin) klovnaði. Men at fara so harðliga fram, sum Kjolbro segði, tað bætti ikki.

Ole Joensen helt eina heita forsvarstalu fyrri Samuelsen. Hann varð fleiri ferðir avbrotin av orðstýranum, ið helt hann ikki halda seg til sakina. Talarin undirstrikaði, at hin einasta leiðin, ið var at ganga, var at brúka fornuft. Hóttan og talan um kanónur gjørdur bara ólukk.

Richard Long helt, at sakin var so álvarsom, at allir máttu royna at standa samdri. Í resolusjónini frá Th. Petersen helt hann ikki standa eitt einasta orð, ið limir skiparafelagsins ikki kundu stemma fyrri.

P. M. Dam segði, at hann helst vildi, at menn samlaðust um eina resolusjón. Tá ið A. Samuelsen resolusjón veruliga segði tað sama sum talararn, vildi hann taka sína aftur. Hann hevði einki ímóti realitetinum í Petersens resolusjón. Men tað var ymist orðaljóð, ið honum ikki dámdi. Við fyrivarni viðvíkjandi hesum orðaljóði vildi hann tó eisini greiða atkvøðu fyrri hesi resolusjón, særliga tá ið fundurin gekk við til eisini at viðtaka eina aðra resolusjón, ið fór ta av honum ávístu leiðina, ið miðaði ímóti hjálp til Anana rætt nú.

Joh. Danielsen segði, at hann við forbehold fyrri summum vendingum í Th. Petersens resolusjón vildi stemma fyrri henni.

Báðar resolusjónirnar vórðu viðtýknar. Th. Petersens sterkt snøggað og »modererað« í orðaljóði.

Paa offentligt Mode i Tórshavn, hvor der var mødt Repræsentanter for Ræderforeningen, Fiskerforeningen og Skipperforeningen samt 650 Deftagere vedtoges denne

Appel til det danske Folk.

Den færøske Fiskers Vej til det daglige Brød er lang og farefuld. Som alle bekendt har den færøske Fisker været nødsaget til at søge længere og længere bort for at fravriste Havet sin Ejendom. Hjemmefiskeriet ved Færøernes Kyster er gennem den sidste Menneskealder fuldstændig odelagt af udenlandske Trawlfiskere, Fiskeriet ved Islands Kyster er i stærk Tilbagegang, og nu har den færøske Fisker været nødsaget til at tage den lange Vej til Vestgrønlandskyster for at søge Fisken.

Vi maa minde om, at Fiskeriet, saaledes som det drives af Færinger, er et meget farefuldt Erhverv. Det er sikkert faa Steder i Verden, at der sidder saa mange Enker og Faderløse som paa Færøerne.

Den færøske Fisker er dansk Statsborger, og det vilde være rimeligt, om han fik Støtte paa sin farefulde Vej af de danske Statsmyndigheder, især naar Fangsten foregaar ved Kysten af dansk Territorium.

Fra den Dag Færinger be-

gynde Fiskeri ved Grønland, er det gaaet tvertimod. Der er fra Grønlandshandelsstyre og den danske Regering lagt Færinger adskillige Hindringer i Vejen. Medens udenlandske Fiskere i mange Aar har drevet deres Fiskeri i Nærheden af Grønland, fandt den danske Stat ikke Anledning til at have Inspektion ved disse Kyster, men fra den Dag Færinger kom med, har Staten bekostet store Summer for at bygge Fartøjer til denne Inspektion. I Aar ligger »Ingolf«, »Hvidbjørnen« og »Maagen« langs Kysten for at passe paa Færinger, foruden et specielt Fartøj til at passe paa den nye Færingehavn Tovkussak. Til Trods herfor svarer Grønlandsstyret nu, at de ikke har tilstrækkelig Inspektionsmateriale til at passe paa Færinger, og derfor ikke kan give yderligere Tilladelser.

Fra færøsk Side er der i Aar startet et nyt Forsøg med en stor Damper som Moderskib for Robaade, og dette Foretagende har fra først af kun modt Velvilje blandt Folk i København, især betydelig Støtte fra Fiskeribankens Ledelse. Expeditionen kunde, om den lykkedes, betyde meget for at faa Beskæftigelse til Færinger, og for at lægge Fiskeriet om til en baade behageligere og mindre farefuld Maade, end Fiskeriet tidligere er drevet paa. Ogsaa dette Foretagende har modt Uvilje og Modstand fra Grønlandsstyret, og denne Modstand bliver støttet fra den danske Regering.

Vi appellerer nu til det danske Folk, og maa udtrykke Ønsket om at den danske Befolkning vil støtte Færinger i deres Krav om at der ydes Fiskerne ved Grønlands Kyster al Støtte i Udførelsen af deres Erhverv. Ligeledes haaber vi at det klart og tydeligt fra den danske Befolkning maa blive tilkendegivet Regeringen og Grønlandsstyret at denne Behandling af danske Statsborgere er uforsvarlig, at den er odelæggende for dansk Initiativ, og at der uden Ophold maa ske en Ændring heri.

Hypotesen om Grønland som lukket Land kan ikke længere opretholdes. Styrelsen for den grønlandske Handel maa nu lære at forstaa, at Kravet om fuldstændig Aabning af Grønland for danske Borgere har saa overvejende Flertal indenfor hele den danske Befolkning, at den ikke længere kan sidde det overhørig. Den Behandling af et Lands egne Borgere paa Landets eget Territorium, som nu finder Sted i Grønland er et enestaaende Exempel i Verden, og der findes ikke den Nation, der vilde byde sine Borgere disse Vilkaar noget andet Sted.

Vi appellerer til det danske Folk om med os at tilkendegive den danske Regering og Grønlandsstyrelse, at det nu er absolut nødvendigt at man gaar over til en fuldstændig Aabning af Grønland for danske Borgere.

Resolusjón:

Til Statsministeren,
København.

Færinger samlede til Mode i Thorshavn for at drøfte Grønlandsspørgsmaalet udtaler Kravet om, at Grønland i størst muligt Omfang aabnes for færøske Fiskere, og at der aabnes flere gode Havne som Støttepunkter i Land, idet dette maa siges at være en bydende Nødvendighed for det færøske Skibsfiskeri og de færøske Fiskeres Eksistens.

Særlig ønsker Forsamlingen at udtale, at det er bydende nødvendigt, at Dampskibet »Anana« faar Tilladelse til allerede i dette

Efteraar at fiske fra Havnen Tovkussak, idet Ulykkestilfælde blandt Fiskerbaadene ellers kan befyrgtes.

Samtala

við

Daniel Olsen - Eiðis-Dánjal.

Vegna at hvørki „Anana“ ella móðurskipið frá Vági vildi lána Olsen eina tendring, máttu teir neyðar útiróðramenn fara aftur til Føroyar - men hetta stingur „Dagblaðið“ undir stólin.

Vit hitta Dánjal Olsen — Eiðis Dánjal — og biðja hann greiða okkum frá útróðraroynd sínari.

— Hvussu gekkst, og hvat er orsøkin til, at tygum longu eru heima aftur?

At eg eri heima aftur, skyldast sjálvandi óhappi fyrst og fremst, men eisini óbeinasemi.

— Hvussu tá?

Já, eg fór sum kunnugt yvir við »Maritu«. A vegnum brotnaði báturin. Tað var uppi við Kappan. Veðrið var heilt ringt.

Kommir til Grønlands fingi vit við hjálp frá Póli, ið er smiður í Føroyingahavnini, og einum manni frá »Grundick«

bátin afturgjörðan — hetta arbeiði tók okkum 15 dagar.

— Fingu tit so byrjað at rógva út?

Já, vit royndu í 4 dagar og fingi 800 fiskar — ein hópur var av kópi, ið sjálvandi gjørdi fortøð. Men so hendi okkum tann vanlukka, at tendringin gekk fyrri. Vit royndu at fáa hana aftur í stand. Men vónleys!

— Var eingin tendring at fáa til láns har uppi?

Já, bæði »Anana« og »móðurskonnarting« frá Vági høvdu tendringar, ið kundu hjálpt okkum — skonnartin hevði eisini ein eykabát.

— Iðan so, hví komu tit so aftur?

»Anana« segði nei, tó at teir høvdu fyra nýggjar umframt nakrar brúktar eyka-tendringar. Og vit kundu hvørki fáa bát ella tendring frá skonnartini.

— Tit komu so heim við »Columbus«?

Ja, tað eydnaðist til síðst at sleppa við. Tað hava vit eina skiparanum at takka fyrri. Magnus Dahl segði nei. Men tað var so heldugt, at skiparin og mann- ingin áttu skipið.

— Summarfortjenastan hevur so verið eingin?

Nei tessverri. Ikki bert tað, at eingin summarfortjenasta hevur fingist, men eg havi, sum øll kunna fata, haft stórt tap, bæði uppá bátin og annað.

— Hittu tygum nógvar Føroyingar har uppi?

Sjálvandi. Tað syrgiliga var, at mong skip máttu liggja leingi inni vegna meslingarnar. So leiðis lá skipið hjá Sofus í Rytuvík, »Reykjanese«, eina slíka tíð inni vegna meslingarnar. Hetta

komst av, at menn vóru so sjúkir, at teir ikki kundu flytast í land í skúrín, sum har var gjørdur. Skipið mátti tí liggja og biða, til hesir neyðar menn vórðu so tolligir.

— Hvussu eru útróðralkindini har uppi?

Góð, tykist mær. Men bátarnir megu helst ikki vera minni enn 12-mannafor. Farvatnið er ikki gott. Tað yður av loyniskerum.

Tíðindi

viðvíkjandi

„Ananu“-málinum.

Orsakað av fyrispurningi um »Anana« málið fingi vit hetta telegram:

»Har talt med fungerende Statsminister H. P. Hansen og Kontorchef Oldendow Grønlandsstyrelsen om Sagen. »Anana« har Tilladelse til at benytte Færingehavnen som Støttepunkt for Baadefiskeriet, saa de kan sende Baadene ud fra selve Havnen. Saadanne Tilladelser er aldrig givet for Tovkussak, der kun er midlertidigt Nodhavn for Færøfiskerne. Baade Direktøren for Grønland og Landfogeden har advaret mod at give Tilladelse til at fiske fra Baad i sidstnævnte Havn, og Regeringen har derfor ikke villet give Tilladelse ogsaa af den Grund, at der ikke kan føres Kontrol med Foreteelserne der. Nu er der sket, hvad man frygtede, idet Færingefiskerne er sogt ind til den grønlandske Boplads Atanmik, hvor der bor 150 Grønlandere, de har været der baade Lørdag og Søndag i fire til fem Baade, et saadant Samkvem med den grønlandske Befolkning er en Krænkelser af Loven og muligvis ogsaa af Bestemmelserne om Monopolhandelen. Regeringen er sindet at vise Færingefiskere al det Hensyn, det er muligt, i Henhold til Loven og hjælpe dem, hvor man kan; men de maa ogsaa holde sig Lovens Bestemmelser efterrettelige.«

Vit spurdu, um bátarnir vóru av »Anana«.

Varð svarað:

»Ifølge Kontrollorens Opgivelse er Baadene fra »Anana.«

»Dagblaðið« og tess menn róstu av, at Holm-Jacobsen

hevði fingið tilsagn um fiskiloyvi frá Tovkussak.

Viðvíkjandi hesum telegrafarast:

»Ministeriet har ikke stillet »Anana« i Udsigt, at Fisketil- ladelse kunde erholdes fra Tovkussak.«

»Dagblaðið« og tess menn skeldaðu Stauning út fyrri persónliga at hava skyldina fyrri alt í hesum máli:

Viðvíkjandi hesum verður telegraferað:

»Holm-Jacobsen har hverken talt med Stauning eller den konstituerede Statsminister, H. P. Hansen. Stauning har overhovedet ikke beskæftiget sig med denne Sag.«

Eldur í!

Ræðuligt óskil.

Mánanáttina var eldur í teim nýggju húsunum hjá Johs. Petersen, skræddara, í Havn. Fólk kom til, og tað eydnaðist teim eftir o. u. eitt korter at fáa sløkt. Hví mottu brandmennirnir ikki nóg töluga upp við brandvogni o. o. amboðum? varð spurt.

Her standa vit yvirfyri einum ræðuligum óskili, sum í versta falli kann enda við, at ein stórus partur av býnum kann koma at liggja í øsku, áðrenn nakar veit av: Brandklokkurnar, ið kima skulu brandmenninar upp úr svøvi, tá á stendur, eru — og hava alla tíðina, síðan tær vóru hongdar upp, verið — í óstandi. Tær hava so javnan ringt, tá einki var á vási, og fingið brandmenninar at rúna ið april. 2. hvítusunnunorgun, tá stórus eldur var í húsum Sam Olsens Effi, klíraðu klokkurnar, so sum tær so mangan fyrr høvdu gjørt; men nakað brandsignal góvu tær ikki, so teir brandmenn, ið ikki fingi at vita av eldinum áðrastaðni frá, lógu í friði heima.

Mánanáttina ringdu klokkurnar yvirhøvdur ikki. Ein brandmaður, ið sat og vakti uppi yvir einum barni í somu stovu, sum klokkan hekk, sigur, at tað var so eiðasort, at tað læt úr henni.

Høvdu ikki tveir av »korporum« verið vaktir »pr. telefon« og ein triði av rópnum, so hevði eingin av teimum vítað av eldinum fyrr enn dagin eftir.

Hetta óskilið kann ikki vara við!

Fyrr var tað so, at hvor maður kundi fara eftir sproytuni og øðrum amboðum, tá á stóð, og var skyldugur at vera við til slökkingararbeiðið; men síðani brandvesinið varð »moderniserað«, krevst fast fólk til, nakrir fáir menn. Kunnu hesir menn ikki fáa skjót og álitandi boð, tá eldur er í mugu Havnarfólk vera meira ótrygg enn tey vóru, áðrenn »moderniseringina« av slökkingartólunum. Og kunnu verkfrøðingarnir við telefonstöðina í Havn ikki fáa »alarm-apparatini« í so töluliga álitandi skil, so má tingið, ið jú eigur telefonverkið, taka sær um reiggj og finna ein annan útveg.